

Nr 176.

Av herr **Ekströmer m. fl.**, om ökat anslag till fåravelns befrämjande.

Under de senare åren har fårstammen i riket visat en stadigt nedåtgående tendens och enligt 1936 års s. k. representativa husdjursräkning uppgick antalet får och lamm till blott 430,000 st. Då fårstammen ännu så sent som år 1919 uppgick till 1,500,000 st., så kan man gott tala om en katastrofal minskning, och utan ett klokt ingripande för fåravelns upphjälpande är det sannolikt, att ytterligare nedgång är att befara.

Men denna tillbakagång af vår fåravel är livligt att beklaga, ty av fåret erhållas högst värdefulla produkter, som nu mer och mer måste hämtas från främmande länder, ehuru vi med stor fördel kunde själva producera, om ej allt, så dock betydande kvantiteter av det ständigt föreliggande behovet.

Vår ullimport utgör för närvarande cirka 9,000,000 kg., under det att avkastningen av våra egna får näppeligen nu kan beräknas högre än cirka 800,000 kg., och även om den svenska ullen för åtskilliga ändamål ännu ej har tillräckligt hög kvalitet, så finnes dock utrymme för ett betydligt större användande av densamma än den nuvarande.

Ur försvarsberedskapssynpunkt är av största vikt att en inhemsk ullproduktion uppehålls, vilket väl kom till synes under krigsåren, då den då befintliga betydande fårstammen visade sig ovärderlig för vårt lands försörjning av ullprodukter. Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap har beräknat, att vårt land för närvarande i händelse av avspärrning är rustat med avsende å ull för en tid av blott 4 månader, en uppgift som måste inge en viss oro.

För fåruppfödaren är emellertid fårköttet den viktigaste produkten, och detta kött torde, som en var känner till, vara en av de mest värdefulla kvalitetsprodukter, som vårt jordbruk över huvud taget frambringa. Men denna värdefulla produkt, som kunde giva jordbruket en betydande merinkomst, har av olika anledningar fått en alltför undanskymd plats i den svenska hushållningen och en stor del av det — för övrigt alltför litet upparbetade — behovet fylls av importerad vara.

Man kan fråga sig om anledningen till denna fåravelns tillbakagång och det ringa intresset hos våra jordbrukare för denna gren av den animaliska produktionen. Och vi tro, att denna framför allt är att söka däri, att fåraveln, mest på grund av bristande kännedom om dess betingelser, icke tillfredsställande kunnat anpassas i det alltmera moderniserade jordbrukets produktionsvolym. Fåraveln lämpar sig väl, även för den mindre jordbrukaren, men där den nu drives, sker det merendels så gott som under uråldriga former, som bereda jordbrukaren mera besvär än vad det ekonomiska resultatet är värt, och så tröttnar man på en sådan hantering och koncentrerar sig på annan djuruppfödning.

Men en fåravel driven efter moderna principer blir enligt vunnit erfarenhet fullt ut lika lönsam som annan avel och den betyder ett rent tillskott till jordbrukets räntabilitet, eftersom fåret tillgodogör sig åtskilligt hemmaproducerat foder, som eljest ej kommer till användning.

För att hos landets jordbrukare höja intresset för denna förträffliga näring erfordras givetvis en kraftig propaganda för en moderniserad fåravel, och man får också hoppas, att en dylik propaganda skall kunna realiserast. Men faktiskt finnas också inom fårskötseln många frågor olösta, som tarva en ordnad försöksverksamhet under vetenskaplig ledning. Och detta gäller såväl ullen, dess kvantitet och kvalitet, nedärvning etc. som fårens utfordring, stängselfrågor, den ekonomiska planläggningen etc. Vid 1935 års riksdag väcktes också i andra kammaren en motion (nr 387) om upprättande av en statens försöksgård, där alla dessa olika frågor kunde bliva föremål för vetenskaplig behandling. Men sakkunniga, som inom lantbruksstyrelsen tillkallats för utredning om åtgärder för fåraveln, ansågo, att försöksverksamheten på fåravelns område lika effektivt och med lägre kostnad kunde ordnas på sådana gårdar, där redan rationell fåravel bedreves, samt under ledning av dels Institutet för Husdjursförädling och dels centralanstalten för jordbruksförsök. Lantbruksstyrelsen begärde sammanlagt 11,000 kronor för denna försöksverksamhet, men detta belopp blev vid 1936 års riksdag i statsverkspropositionen ej upptaget. Och ej heller i årets statsverksproposition äro medel till detta ändamål äskade.

Det kanske bör påpekast att i alla våra grannländer staten kraftigt arbetar på fåravelns främjande och att man bl. a. i Norge och Finland inrättat en statlig försöksverksamhet på fåravelns område. Detta ehuru man knappast kan säga, att dessa länder hava gynnsammare förutsättningar för en lönande fårskötsel än vi själva.

Då, såsom vi ovan påpekat, fåraveln i *moderniserad* form för visso kan för landet och dess jordbruk — ej minst det mindre — få en avsevärd betydelse, synes det oss väl värt, att staten offrar något belopp, som kan bidra till just denna modernisering, och då den av lantbruksstyrelsen föreslagna försöksverksamheten synes oss förnuftig och ändamålsenlig, få vi härmed hos riksdagen hemställa,

att under nionde huvudtiteln, E: 9 (punkt 65) *fåravelns befrämjande*, utöver vad Kungl. Maj:t i sin proposition föreslagit, beviljas ett reservationsanslag av 11,000 kronor till försöksverksamhet i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag den 31 augusti 1936.

Stockholm den 24 januari 1937.

Ivar Ekströmer.

M. Svensson.

Nils Gabrielsson.

C. Fr. Carlström.

Bernhard Nilsson.

Erik Anderson.

Axel Mannerskantz.

Nils Swartling.